

RAPORT

ABSENCJA CHOROBOWA W 2022 R.

Zjawisko absencji chorobowej dotyczy wielu aspektów funkcjonowania społeczeństwa. Jest miernikiem sytuacji zdrowotnej ludności i istotnym kosztem pośrednim choroby. Skala absencji świadczy między innymi o efektywności systemu ochrony zdrowia i sytuacji na rynku pracy.

Absencja chorobowa stanowi duże wyzwanie ekonomiczne. Elektroniczne zaświadczenia lekarskie pozwalają na bieżące monitorowanie rozmiarów i przyczyn chorobowych tej absencji. Wydatki związane z absencją chorobową to w skali roku 2022 25,5 mld zł (w 2021 r. było to 24,5 mld zł, a w 2020 r. – 22,9 mld zł).

Przez pierwsze 33 dni choroby (po ukończeniu 50 roku życia przez 14 dni) ubezpieczony zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłacanego przez pracodawcę. Po tym okresie następuje wypłata zasiłku chorobowego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przeciętna dzienna wysokość wynagrodzenia za czas choroby finansowanego z funduszy zakładów pracy w 2022 r. wyniosła 111,08 zł, a zasiłku chorobowego finansowanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) – 103,44 zł.

W 2022 r. zniesiona została większość obostrzeń związanych z pandemią, co niewątpliwie pozytywnie wpłynęło na nasze zdrowie psychiczne, a co za tym idzie – spadek absencji chorobowej spowodowanej zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania.

Pojawiły się natomiast inne czynniki, które mogły mieć wpływ na absencję chorobową zarówno z tytułu choroby własnej, jak i opieki nad dzieckiem:

- w pierwszej połowie 2022 r. to obawy związane z wojną w Ukrainie dotyczące możliwości rozlania się konfliktu także na nasz kraj, a następnie niepewność wynikająca z pogarszającej się sytuacji gospodarczej;
- okres listopad - grudzień 2022 r. to wzmożona aktywność wirusa grypy objawiająca się ostrą infekcją górnych dróg oddechowych we wszystkich grupach wiekowych;

– od początku 2022 roku weszły w życie nowe przepisy, które wprowadziły zmiany w zliczaniu okresów zasiłkowych. Do końca 2021 roku podlegały zsumowaniu te zaświadczenia lekarskie, które były wystawione na tę samą chorobę, czyli była to tzw. kontynuacja leczenia. Inaczej było przy różnych chorobach, czyli gdy eZLA było wystawiane przez lekarza na inną jednostkę chorobową – okres zasiłkowy naliczany był na nowo. Od 2022 r. nie ma znaczenia, na co chorujemy, gdyż wszystkie zwolnienia, pomiędzy, którymi nie ma przerwy 60 dni sumują się.

1. ABSENCJA CHOROBOWA OGÓŁEM

W 2022 r. w *Rejestrze zaświadczeń lekarskich*¹ zarejestrowano 27,0 mln zaświadczeń lekarskich² o czasowej niezdolności do pracy na łączną liczbę 288,8 mln dni absencji chorobowej (z tytułu choroby własnej, opieki nad dzieckiem oraz opieki nad innym członkiem rodziny).

Tabl. 1 Absencja chorobowa w latach 2021-2022

Wyszczególnienie	Liczba dni absencji chorobowej		Liczba zaświadczeń lekarskich	
	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS
w mln				
2021	282,5	252,0	24,6	23,1
2022	288,8	253,2	27,0	25,2
dynamika				
2021 = 100	102,2	100,5	109,7	109,2

W porównaniu do 2021 r. obserwujemy wzrost, zarówno liczby dni absencji chorobowej o 2,2%, jak i liczby zaświadczeń lekarskich o 9,7%. W 2021 r. w stosunku do 2020 r.

¹ Wg stanu bazy na dzień 04.01.2023 r.

² W przypadku gdy ubezpieczony był zatrudniony u kilku pracodawców jednocześnie i lekarz wystawił odpowiednią liczbę zaświadczeń lekarskich o niezdolności do pracy w tym samym wymiarze i przypadającej w tym samym okresie przyjmuje się tylko jedno zaświadczenie.

obserwowaliśmy spadek liczby dni absencji chorobowej o 4,9% przy jednoczesnym wzroście o 1,7% liczby zaświadczeń lekarskich.

Tabl. 2 Absencja chorobowa w 2022 r.

Wyszczególnienie	Liczba dni absencji chorobowej	Liczba zaświadczeń lekarskich	Przeciętna długość zaświadczenia lekarskiego
	w mln		w dniach
Ogółem	288,8	27,0	10,70
Z tego z tytułu:			
choroby własnej	274,3	23,6	11,64
opieki nad dzieckiem	12,1	3,0	4,02
opieki nad innym członkiem rodziny	2,4	0,4	5,73

Ze względu na rodzaj okoliczności absencji w 2022 r. wystawiono:

- **z tytułu choroby własnej** 23,6 mln zaświadczeń lekarskich na łączną liczbę 274,3 mln dni absencji chorobowej. W porównaniu z rokiem 2021 liczba zaświadczeń lekarskich wzrosła o 7,4%, zaś liczba dni absencji chorobowej o 1,5%.
- **z tytułu opieki nad dzieckiem** 3,0 mln zaświadczeń lekarskich na łączną liczbę 12,1 mln dni. W porównaniu do 2021 r. liczba zaświadczeń wzrosła o 32,0%, a liczba dni absencji chorobowej o 21,6%. Tak duży wzrost zarówno liczby zaświadczeń, jak i liczby dni z tytułu opieki nad dzieckiem wynika z faktu, iż w roku 2021 obowiązywał nadal dodatkowy zasiłek opiekuńczy z tytułu opieki nad dzieckiem zdrowym do lat 8. W związku z tym ubezpieczeni korzystali częściej z tej formy opieki nad dzieckiem, a nie ze zwolnienia lekarskiego. Ponadto, pod koniec 2022 r. zaobserwowano wzmożoną aktywność wirusa grypy zwłaszcza wśród dzieci w wieku szkolnym.
- **z tytułu opieki nad innym członkiem rodziny** 0,4 mln zaświadczeń, a liczba dni absencji chorobowej wyniosła 2,4 mln dni. Porównując rok 2022 z rokiem poprzednim obserwujemy wzrost zarówno liczby dni z tego tytułu o 0,5%, jak i liczby zaświadczeń o 8,7%.

Tabl. 3 Absencja chorobowa z tytułu choroby własnej w poszczególnych miesiącach 2022 r.

Wyszczególnienie	Liczba dni absencji chorobowej		Liczba zaświadczeń lekarskich	
	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS
		w mln		
I – XII 2022	274,3	239,0	23,6	21,8
I	24,0	21,0	2,1	1,9
II	21,5	18,7	1,9	1,7
III	24,5	21,2	2,1	1,9
IV	22,5	19,5	1,9	1,8
V	21,7	18,8	1,8	1,6
VI	21,0	18,2	1,6	1,5
VII	20,4	17,7	1,6	1,4
VIII	22,3	19,3	1,8	1,6
IX	23,4	20,6	2,1	2,0
X	23,4	20,5	2,1	1,9
XI	22,6	19,7	2,0	1,8
XII	27,0	23,8	2,7	2,5

Najwięcej zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej wystawiono w grudniu 2022 r. – 2,7 mln zaświadczeń, co stanowiło 11,3% ogółu zaświadczeń wystawionych z tytułu choroby własnej w 2022 r. W porównaniu do miesiąca poprzedniego oznacza to wzrost o 34,8%. Również duża liczba zaświadczeń lekarskich została wystawiona w marcu i we wrześniu, kiedy to z tytułu choroby własnej wydano po 2,1 mln zaświadczeń w każdym z tych miesięcy.

Najwięcej zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej zostało wystawionych z datą 19 grudnia 2022 r. – 223,8 tys. Stanowiły one 8,4% ogółu zaświadczeń wystawionych z tytułu choroby własnej w tym miesiącu.

2. ABSENCJA CHOROBOWA Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ OSÓB UBEZPIECZONYCH W ZUS

Osobom ubezpieczonym w ZUS wystawiono ogółem 25,2 mln zaświadczeń lekarskich na liczbę 253,2 mln dni. W liczbie tej 21,8 mln zaświadczeń to zaświadczenia wystawione z tytułu choroby własnej. Liczba dni absencji chorobowej z tych zaświadczeń wyniosła 239,0 mln dni, a przeciętna długość zaświadczenia – 10,95 dnia.

Tabl. 4 Absencja chorobowa w 2022 r. ubezpieczonych w ZUS

Wyszczególnienie	Liczba dni absencji chorobowej	Liczba zaświadczeń lekarskich	Przeciętna długość zaświadczenia lekarskiego
	w mln		w dniach
Ogółem	253,2	25,2	10,05
w tym:			
z tytułu choroby własnej	239,0	21,8	10,95
Mężczyźni	103,2	9,7	10,63
Kobiety	135,8	12,1	11,20

W porównaniu z 2021 r., liczba dni absencji chorobowej z tytułu choroby własnej ubezpieczonych w ZUS była niższa o 0,4%, a liczba zaświadczeń lekarskich wyższa o 6,7%. W 2021 r. w porównaniu do 2020 r. obserwowaliśmy spadek liczby dni absencji o 6,3%, a liczby zaświadczeń lekarskich – o 1,3%.

Liczba dni absencji chorobowej dla całej Polski w przeliczeniu na 1 ubezpieczonego zdrowotnie wyniosła 14,09 dnia. Dla porównania, w 2021 r. liczba ta była wyższa i wyniosła 14,29 dnia.

Skumulowana (od początku roku) przeciętna długość absencji chorobowej ubezpieczonych w ZUS wyniosła 33,41 dnia. Przy czym skumulowana absencja kobiet była wyższa o ponad 4 dni od absencji mężczyzn (31,17 dnia dla mężczyzn i 35,35 dnia dla kobiet). Dłuższą skumulowaną absencję kobiet obserwujemy od lat, przy czym różnica pomiędzy długością absencji kobiet i mężczyzn w ostatnich latach uległa skróceniu – w 2020 r. wynosiła 8,1 dnia, w 2021 r. – 6 dni, a w 2022 r. – 4 dni.

Od lat wyraźnie utrzymuje się przewaga zaświadczeń wydawanych kobietom. W 2018 r. stanowiły one 54,8% wystawionych zaświadczeń z tytułu choroby własnej, w 2019 r. odsetek ten wyniósł 55,4%, w 2020 r. – 55,3%, w 2021 r. – 54,8%, a w 2022 r. – 55,5%.

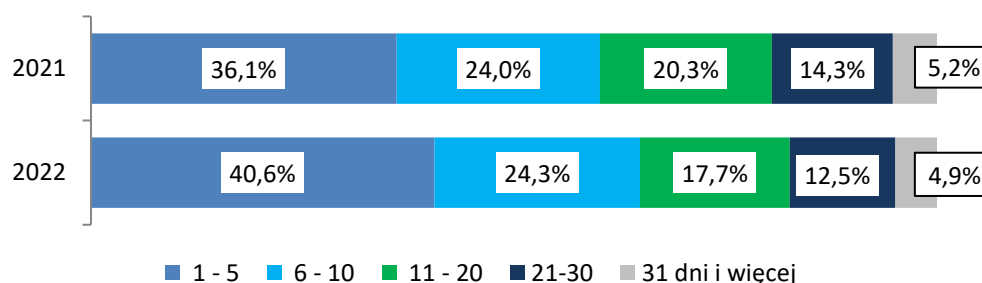
W 2022 r. przeważały zaświadczenia lekarskie wystawione na okres od 1 do 5 dni, ich udział stanowił 40,6% ogółu zaświadczeń lekarskich (w tym 5,8% to zaświadczenia jednodniowe). Wysoki odsetek stanowiły również zaświadczenia wystawione na okres niezdolności od 11 do 30 dni – 30,2% zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej.

Tabl. 5 Liczba zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2022 r. z tytułu choroby własnej osobom ubezpieczonym w ZUS według długości absencji chorobowej i płci

Wyszczególnienie	Liczba zaświadczeń lekarskich	z tego: liczba zaświadczeń o orzeczonej długości absencji chorobowej w dniach:					
		1-5	w tym: 1 dzień	6-10	11-20	21-30	31 dni i więcej
		w mln					
Ogółem	21,8	8,9	1,3	5,3	3,9	2,7	1,1
Mężczyźni	9,7	3,8	0,5	2,6	1,9	0,9	0,5
Kobiety	12,1	5,1	0,8	2,7	1,9	1,8	0,6

W porównaniu z 2021 r. zwiększył się udział zwolnień wystawianych na okres od 1 do 5 dni z 36,1% do 40,6%, w tym zaświadczeń jednodniowych z 5,4% do 5,8%. Nieznacznie wzrósł również odsetek zwolnień o długości od 6 do 10 dni z 24,0% do 24,3%. Zmalał natomiast udział zaświadczeń o długości absencji od 11 do 30 dni z 34,6% do 30,2%. Oznacza to, że w 2022 roku wyraźnie, tj. o 4,5 punktu procentowego wzrósł odsetek zaświadczeń lekarskich o długości do 5 dni, a zmalał odsetek zaświadczeń lekarskich długich od 11 do 30 dni również o 4,5 pkt procentowego.

Rys. 1 Struktura liczby zaświadczeń lekarskich według orzeczonej długości absencji chorobowej w latach 2021 - 2022

Analizując liczbę dni absencji chorobowej pod kątem płci i wieku ubezpieczonych zauważyć można, że w 2022 r. najwyższy odsetek liczby dni absencji (27,5%) dotyczył ubezpieczonych z grupy wiekowej pomiędzy 30 a 39 rokiem życia. W przypadku absencji mężczyzn 23,7% dni

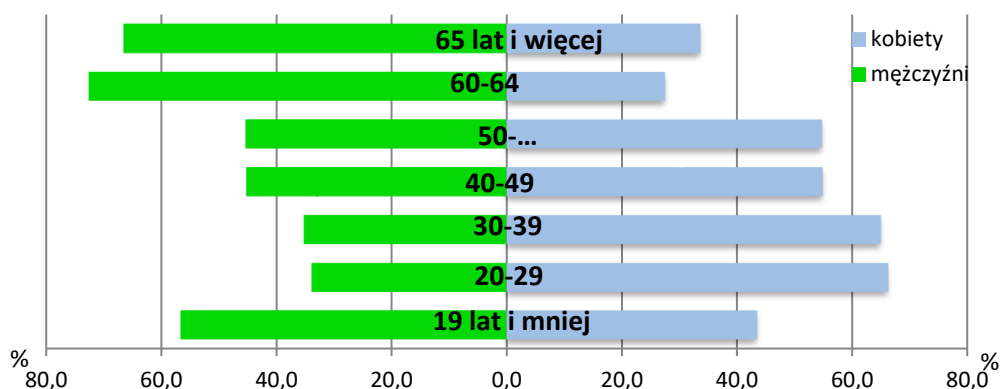
absencji dotyczyło ubezpieczonych legitymujących się wiekiem z przedziału 40-49 lat, a 22,4% mężczyzn między 30 a 39 rokiem życia. W populacji kobiet 31,4% absencji dotyczyło ubezpieczonych w wieku 30-39 lat.

Tabl. 6 Struktura dni absencji chorobowej w 2022 r. z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS według wieku i płci

Wiek ubezpieczonego	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,9	1,2	0,7
20-29	17,6	13,8	20,5
30-39	27,5	22,4	31,4
40-49	22,6	23,7	21,8
50-59	21,0	22,1	20,3
60-64	7,7	12,9	3,7
65 lat i więcej	2,6	4,0	1,5

Analizując liczbę dni absencji chorobowej według płci w poszczególnych grupach wiekowych zauważamy, że największa różnica pomiędzy absencją chorobową kobiet i mężczyzn wystąpiła w grupie wiekowej 20-39, w której to liczba dni absencji chorobowej kobiet była blisko dwukrotnie większa od liczby dni absencji mężczyzn. W grupach wiekowych 19 lat i mniej oraz powyżej 60 roku życia absencja chorobowa mężczyzn znacznie przewyższała absencję kobiet pod względem jej długości.

Rys. 2 Struktura liczby dni absencji chorobowej w 2022 r. według wieku i płci

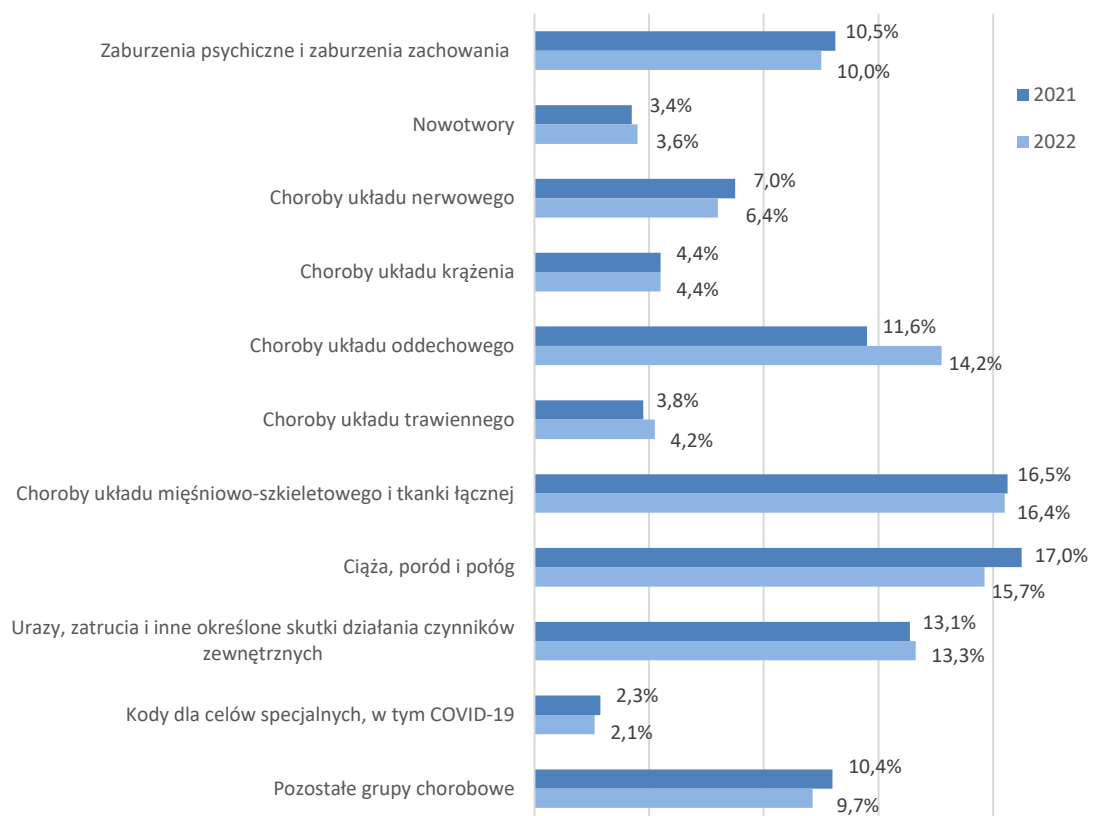

3. PRZYCZYNY CHOROBOWE ABSENCJI Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ OSÓB UBEZPIECZONYCH W ZUS

W 2022 r. absencją chorobową, w kontekście **liczby dni absencji**, najczęściej powodowały:

- choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 16,4% (w 2021 r. – 16,5%), 39,1 mln dni,
- ciąża, poród i połóg – 15,7% ogółu liczby dni absencji (w 2021 r. – 16,5%), 37,5 mln dni absencji chorobowej,
- choroby układu oddechowego – 14,2% (w 2021 r. – 11,6%), 34,0 mln dni,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 13,3% (w 2021 r. – 13,1%), 31,7 mln dni,
- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 10,0% (w 2021 r. – 10,5%), 23,8 mln dni,
- jednostki chorobowe związane z COVID-19 – 2,1% (w 2021 r. – 2,3%), 4,9 mln dni absencji.

Rys. 3 Struktura dni absencji chorobowej w 2022 r. z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS według grup chorobowych

Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy w 2022 r. (w kontekście **liczby dni absencji chorobowej**) kształtował się odmiennie w zależności od płci.

W grupie **mężczyzn** najdłuższą absencją powodowały:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 5,6% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn (w 2021 r. było to 4,4%),
- zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) – 5,6% (w 2021 r. – 6,3%),
- bóle grzbietu (M54) – 4,8% (w 2021 r. – 4,9%),
- ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00) – 3,0% (w 2021 r. – 2,6%),
- inne choroby krążka międzykręgowego (M51) – 3,0% (w 2021 r. – 3,1%).

W rankingu tym na 14 miejscu znalazła się jednostka chorobowa *COVID-19 (U07.1)*, stanowiąc 1,4% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn (w 2021 r. było to 2,0%). Natomiast jednostka *Zdrowie pacjenta po zakończeniu COVID-19 (U09)* stanowiła 0,6% ogółu dni absencji mężczyzn.

W populacji **kobiet**, od lat, najdłuższą absencją chorobową powoduje *Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* – 23,2% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet (w 2021 r. było to 24,7%).

W dalszej kolejności są to:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 5,5% (w 2021 r. – 4,0%),
- reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 3,8% (w 2021 r. – 4,1%),
- zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) – 3,2% (w 2021 r. – 3,7%),
- ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00) – 2,8% (w 2021 r. – 2,2%).

W rankingu jednostek chorobowych powodujących najdłuższą absencją chorobową, *COVID-19 (U07.1)* znalazł się na 11 miejscu, stanowiąc 1,4% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet (w 2021 r. było to 1,3%). Natomiast jednostka chorobowa *Zdrowie pacjenta po zakończeniu COVID-19 (U09)* to 0,6% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet.

W 2022 r. znacznie wzrosła liczba zaświadczeń lekarskich z powodu *Chorób układu oddechowego (J00-J99)* osób ubezpieczonych w ZUS. Z tego tytułu zarejestrowano 6,5 mln zaświadczeń lekarskich na łączną liczbę 34,0 mln dni absencji chorobowej. W porównaniu do 2021 r. oznacza to wzrost liczby wystawionych zaświadczeń o 32,8% oraz liczby dni absencji chorobowej o 22,3%. W 2022 r. ponad połowę (tj. 57,2%) tych zaświadczeń wystawiono kobietom (w 2021 r. było to

58,0%). Duży udział w zaświadczeniach wydanych z tytułu jednostek chorobowych w tej grupie chorobowej miały zaświadczenia wydane z tytułu *Ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*, w 2022 r. wystawiono ich 2,6 mln na łączną liczbę 13,2 mln dni. Jednostka ta stanowiła 39,8% zaświadczeń lekarskich wystawionych w tej grupie chorobowej oraz 38,9% liczby dni absencji chorobowej. Na uwagę zasługuje również fakt, że co dziesiąte zaświadczenie lekarskie w 2022 r. z tytułu choroby własnej wystawione zostało właśnie z tytułu *Ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*.

W porównaniu do 2021 r. liczba zaświadczeń z tytułu *Ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych (J06)* wzrosła o 41,3%, a liczba dni absencji o 31,9%. Najczęściej zaświadczenia z tego tytułu wystawiano na krótki okres – od 1 do 5 dni (63,9% wszystkich zaświadczeń z tytułu tej jednostki chorobowej), w tym zaświadczenia jednodniowe stanowiły 3,8%. W 2021 r. udziały te kształtowały się odpowiednio 58,5% i 3,6%.

Duży wzrost, w stosunku do 2021 r., obserwujemy również w przypadku absencji chorobowej wynikającej z *Niektórych chorób zakaźnych i pasożytniczych (A00-B99)*. Liczba zaświadczeń lekarskich z tego tytułu wzrosła w 2022 r. o 30,0%, a liczba dni absencji o 12,9%.

W 2022 r. **mężczyznom** najczęściej wystawiano **zaświadczenia lekarskie** z tytułu:

- ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 11,3% ogółu zaświadczeń wystawionych mężczyznom (w 2021 r. – 8,8%),
- ostrego zapalenia nosa i gardła (przeziębienie) (J00) – 7,5% (w 2021 r. – 6,4%),
- bólów grzbietu (M54) – 5,5% (w 2021 r. – 5,9%).

Na szóstym miejscu rankingu znalazła się jednostka chorobowa *COVID-19 (U07.1)*, stanowiąc 2,4% ogółu zaświadczeń wystawionych mężczyznom (w 2021 r. – było to 2,7%).

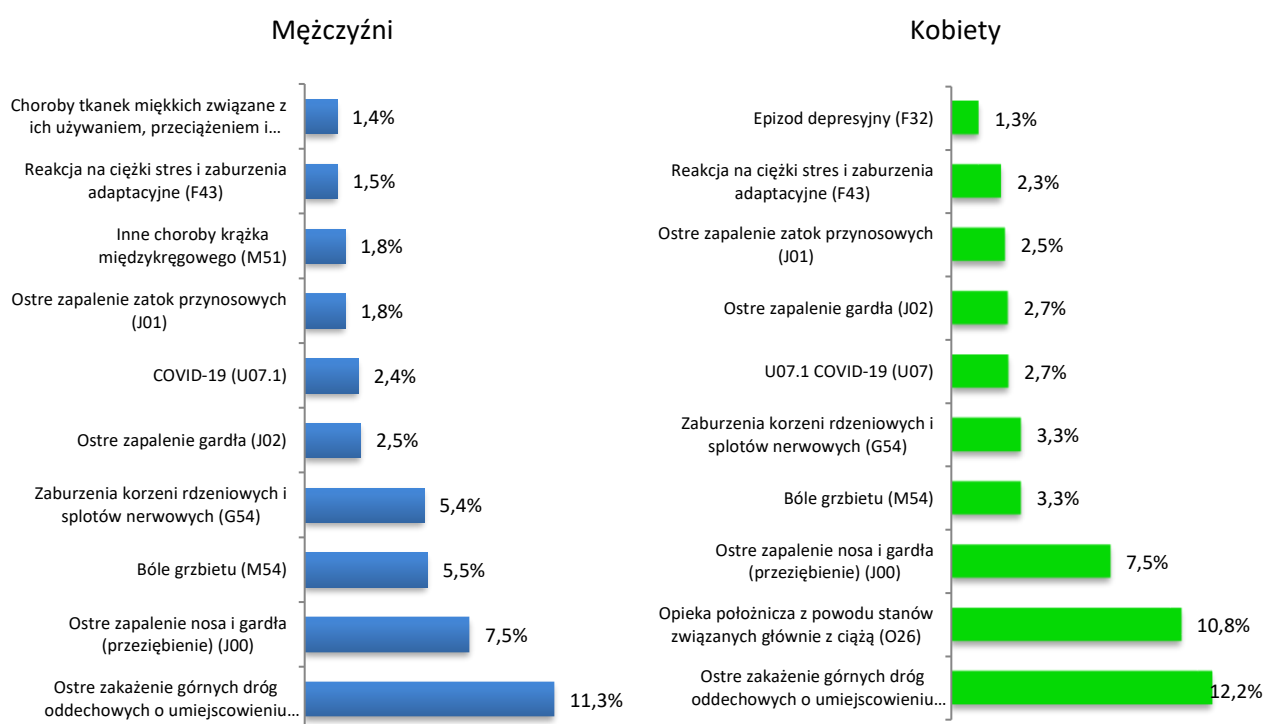
Wśród jednostek chorobowych będących najczęstszą przyczyną wystawiania **kobietom** zaświadczeń lekarskich w 2022 r. dominowały:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 12,2% (w 2021 r. – 9,1%),
- opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 10,8% ogółu zaświadczeń wystawionych kobietom (w 2021 r. – 12,5%),

- ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00) – 7,5% (w 2021 r. – 6,2%).

Jednostka chorobowa *COVID-19 (U07.1)* zajęła szóste miejsce w rankingu zaświadczeń lekarskich wystawionych kobietom, stanowiąc 2,7% ogółu zaświadczeń wystawionych im w 2022 r. (w 2021 r. było to 2,3%).

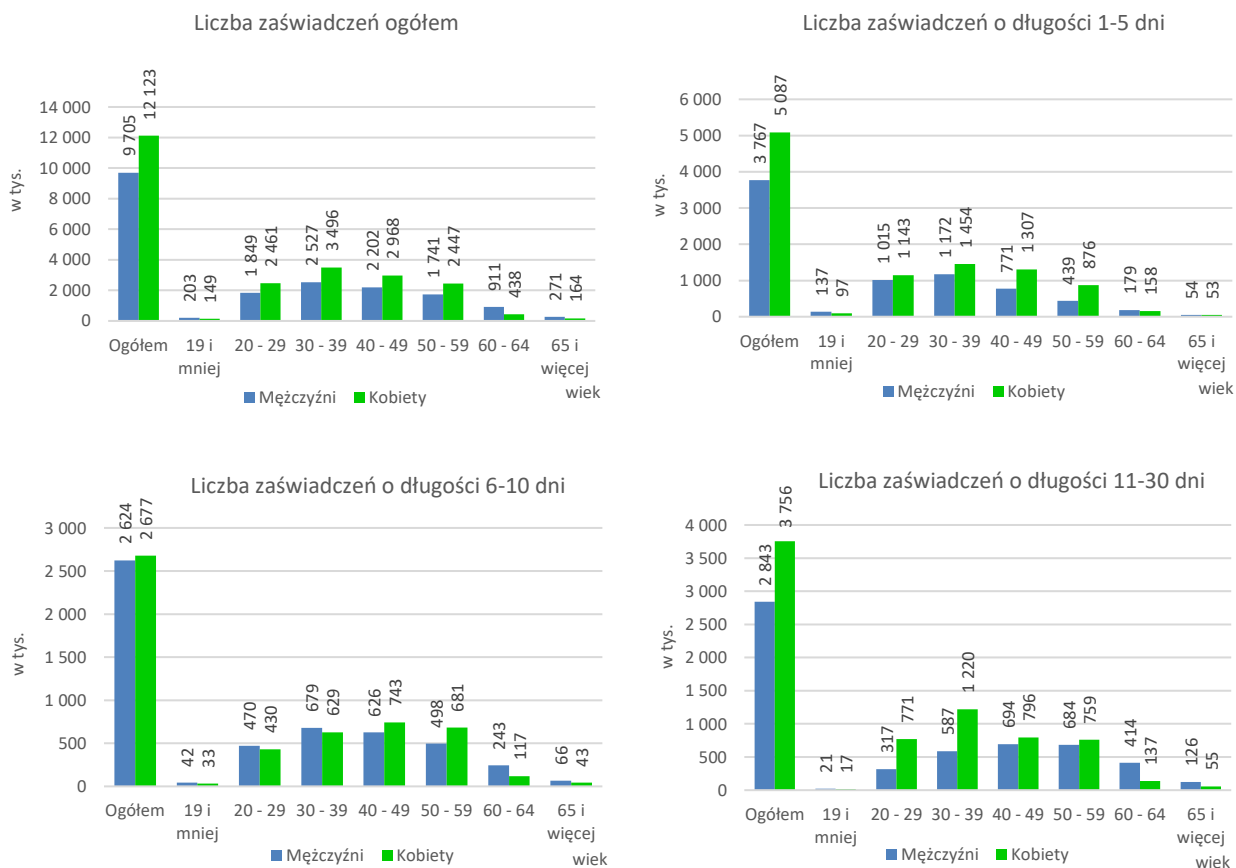
Rys. 4 Ranking 10 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich wystawionych z tytułu choroby własnej w 2022 r.

Najwięcej zaświadczeń (27,6%) wydano osobom w wieku 30-39 lat – w populacji kobiet było to 28,8%, w populacji mężczyzn – 26,0%. W przypadku zwolnień o długości 1-5 dni oprócz najliczniejszej grupy wiekowej 30-39 lat (której wydano 29,7% zaświadczeń), liczną grupę stanowiły również osoby w wieku 20-29 lat, wydano im 24,4% zaświadczeń, a w przypadku zwolnień o długości 6-10 dni to osoby w wieku 40-49 lat (25,8% zaświadczeń).

Jak już wcześniej wspomniano, w 2022 r. dominowały zwolnienia wydane na okres od 1 do 5 dni (40,6%) oraz na okres 11-30 dni (30,2%). Zaświadczenia wystawione na okres 1-5 dni przeważały zarówno wśród mężczyzn (stanowiąc 38,8% zaświadczeń wydanych mężczyznom), jak i wśród kobiet (stanowiąc 42,0% zaświadczeń wydanych kobietom).

Rys. 5 Liczba zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2022 r. z tytułu choroby własnej osobom ubezpieczonym w ZUS według płci, wieku i długości zaświadczenia

Jak wspomniano powyżej, w **populacji kobiet** jednostką chorobową generującą największą liczbę zaświadczeń lekarskich wydanych w 2022 r. było *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* – 12,2% zaświadczeń (w 2021 r. było to 9,1%). Kolejną jednostką była *Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* – 10,8% zaświadczeń (w 2021 r. było to 12,5%). Jedna z tych dwóch jednostek dominowała w każdej grupie wiekowej, natomiast wśród kobiet w wieku 20-39 lat przeważały zwolnienia spowodowane *Opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)*. W tym przedziale wiekowym co piąte zaświadczenie lekarskie wystawiane było z tego tytułu. W pozostałych grupach wiekowych było to *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*. Dla każdej grupy wiekowej *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* oraz *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* były główną przyczyną zwolnień krótkich, tj. o

długości 1-5 dni oraz 6-10 dni. W przypadku zwolnień długich, od 11 do 30 dni, główną przyczyną niezdolności do pracy kobiet w wieku do 39 lat była *Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* (tj. 48,2% zaświadczeń w tym przedziale wiekowym) oraz *Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43)* (4,9% zaświadczeń), zaś dla kobiet w wieku 40 lat i więcej – *Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54)*, co stanowiło 7,2% wszystkich zaświadczeń wystawionych kobietom w tym przedziale wiekowym.

W rankingu jednostek chorobowych będących przyczyną wystawiania kobietom zaświadczeń lekarskich, *COVID-19 (U07.1)* zajmuje 6 miejsce. W 2022 r. z tego tytułu kobietom wystawiono 2,7% wszystkich zaświadczeń lekarskich (w 2021 r. było to 2,3%). Zaświadczenia lekarskie o długości 1-5 dni najczęściej wystawiane były kobietom w wieku 25-29 oraz w wieku 35-39 lat (po 14,5% zaświadczeń), zaświadczenia 6-10 dniowe kobietom w wieku 45-49 lat, a zwolnienia o długości 11-30 dni oraz powyżej 30 dni kobietom w wieku 30-34 lat.

W populacji mężczyzn jednostką chorobową generującą największą liczbę zaświadczeń lekarskich w 2022 r. było *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* – 11,3% (w 2021 r. – 8,8%), wszystkich zaświadczeń wystawionych mężczyznom. Kolejną jednostką było *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* – 7,5% (w 2021 r. – 6,4%). Na trzecim miejscu znalazła się jednostka *Bóle grzbietu (M54)* – 5,5% (w 2021 r. – 5,9%). Wśród mężczyzn w wieku poniżej 50 roku życia dominowały choroby wynikające z *zakażeń górnych dróg oddechowych* oraz *bólów grzbietu*, natomiast w wieku 50 lat i więcej – związane z *zakażeniami górnych dróg oddechowych, chorobami układu mięśniowo-szkieletowego oraz samoistnym (pierwotnym) nadciśnieniem*. W przypadku mężczyzn we wszystkich przedziałach wiekowych (podobnie jak u kobiet) główną przyczyną zwolnień krótkich, tj. o długości 1-5 dni oraz 6-10 dni były *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)* oraz *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)*. W przypadku zwolnień długich, od 11 do 30 dni, główną przyczyną zwolnień wystawionych mężczyznom w wieku do 19 lat było *Zwichnięcie, skręcenie i naderwanie stawów i więzadeł stawu skokowego i poziomu stopy (S93)*, zaś dla mężczyzn w pozostałych grupach wiekowych – *Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54)* oraz *Bóle grzbietu (M54)*.

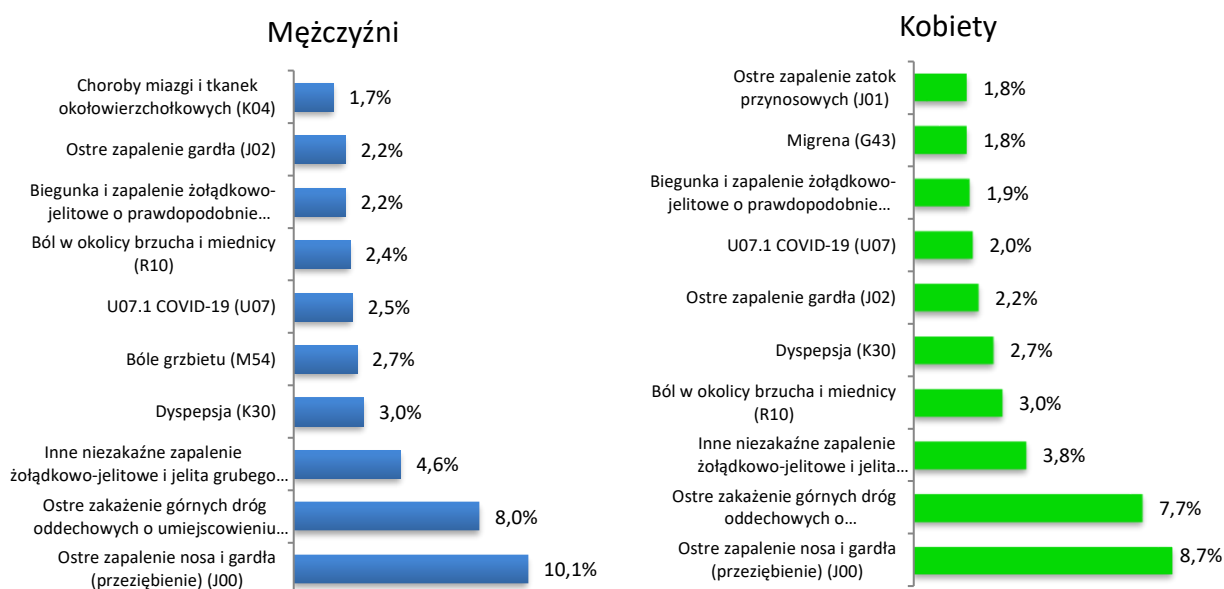
W rankingu jednostek chorobowych będących główną przyczyną absencji mężczyzn był *COVID-19 (U07.1)*, który zajmował 6 miejsce. W 2022 r. z tego tytułu mężczyznom wystawiono 2,4% wszystkich zaświadczeń lekarskich (w 2021 r. było to 2,7%). Zaświadczenia lekarskie o długości do 5 dni najczęściej wystawiane były mężczyznom w wieku 25-29 lat, zaświadczenia 6-10 dniowe –

mężczyznom w wieku 35-39 lat, o długości 11-30 dni oraz powyżej 30 dni – mężczyznom w wieku 60-64 lata.

Co ciekawe, w rankingu 30 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń, jako przyczyna niezdolności do pracy nie pojawiają się nowotwory.

Główną przyczyną jednodniowej absencji chorobowej w 2022 r. zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet były choroby układu oddechowego oraz szeroko rozumiane problemy żołądkowe, bóle grzbietu, COVID-19, jak również złe samopoczucie, zmęczenie.

Rys. 6 Ranking 10 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich jednodniowych wystawionych z tytułu choroby własnej w 2022 r.

Wśród **kobiet** jednostką chorobową generującą największą liczbę krótkich, 1-dniowych zaświadczeń lekarskich w 2022 r. było *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* – 8,7% zaświadczeń (w 2021 r. było to 7,7%). Kolejnymi znaczącymi jednostkami były:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 7,7% (w 2021 r. – 5,6%),
- inne niezakaźne zapalenie żołądkowo-jelitowe i jelita grubego (K52) – 3,8% (w 2021 r. – 2,8%),
- ból w okolicy brzucha i miednicy (R10) – 3,0% (w 2021 r. – 2,7%),
- dyspepsja (K30) – 2,7% (w 2021 r. – 2,6%),
- ostre zapalenie gardła (J02) – 2,2% (w 2021 r. – 1,5%),
- COVID-19 (U07.1) – 2,0% (w 2021 r. – 3,6%).

W przyczynach absencji kobiet, niezależnie od wieku, dominowały dwie jednostki chorobowe – *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* oraz *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*.

Odmienne niż w przypadku zwolnień długich, *Opieka położnicza stanów związanych głównie z ciążą (O26)* nie była główną przyczyną zwolnień jednodniowych. W rankingu 20 jednostek chorobowych pojawiła się ona tylko u kobiet w dwóch grupach wiekowych 20-29 lat i 30-39 lat i stanowiła odpowiednio 2,0% i 2,6% zwolnień jednodniowych w tych grupach wiekowych.

Wśród kobiet w wieku powyżej 39 roku życia w rankingu 20 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich 1-dniowych pojawia się *Nowotwór złośliwy sutka (C50)*, przy czym dla kobiet w wieku 50-59 lat zajmuje on trzecie miejsce w rankingu (stanowił on przyczynę 3,1% zwolnień jednodniowych w tej grupie wiekowej).

Wśród **mężczyzn** główną przyczyną chorobową 1-dniowych zaświadczeń lekarskich wydanych w 2022 r. było *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie)* – 10,1% zaświadczeń (w 2021 r. było to 8,7%). Kolejnymi jednostkami chorobowymi były:

- ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06) – 8,0% (w 2021 r. - 6,1%),
- inne niezakaźne zapalenie żołądkowo-jelitowe i jelita grubego (K52) – 4,6% (w 2021 r. – 3,4%),
- dyspepsja (K30) – 3,0% (w 2021 r. – 2,9%),
- bóle grzbietu (M54) – 2,7% (w 2021 r. – 2,4%),
- COVID-19 (U07.1) – 2,5% (w 2021 r. – 4,8%),
- ból w okolicy brzucha i miednicy (R10) – 2,4% (w 2021 r. – 2,1%).

W populacji mężczyzn przed 50-tym rokiem życia, wśród przyczyn zwolnień jednodniowych, dominowały dwie jednostki chorobowe – *Ostre zapalenie nosa i gardła (przeziębienie) (J00)* oraz *Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)*.

Natomiast główną przyczyną absencji chorobowej mężczyzn w wieku 50 lat i więcej (oprócz w/w jednostek chorobowych) było *Samoistne (pierwotne) nadciśnienie (I10)*. Zaświadczenia lekarskie wystawione mężczyznom z tego tytułu stanowiły 3,3% jednodniowych zwolnień wystawionych mężczyznom powyżej 49 roku życia.

Nowotwór złośliwy gruczołu krokowego (C61) w rankingu 5 jednostek chorobowych generujących największą liczbę zaświadczeń lekarskich 1-dniowych pojawia się dopiero u mężczyzn po 60 roku życia stanowiąc 2,7% jednodniowych zaświadczeń wystawionych mężczyznom w tym wieku.

4. ABSENCJA CHOROBOWA Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ KOBIET UBEZPIECZONYCH W ZUS, W TYM CZASOWA NIEZDOLNOŚĆ PRZYPADAJĄCA W OKRESIE CIĄŻY (z kodem „B”)

Na ogólną absencję oraz na absencję populacji kobiet duży wpływ ma niezdolność do pracy kobiet przypadająca w okresie ciąży. Udział liczby dni absencji chorobowej kobiet w ciąży w liczbie dni absencji ogółem wyniósł w 2022 r. 16,0% (w 2021 r. – 17,4%), natomiast udział liczby dni absencji chorobowej kobiet w ciąży w liczbie dni absencji chorobowej kobiet wyniósł 28,2% (w 2021 r. – 30,5%). Co ósme zaświadczenie wystawione było w związku z niezdolnością przypadającą w okresie ciąży i blisko 1/3 liczby dni absencji chorobowej kobiet wynikała z tytułu niezdolności przypadającej w okresie ciąży.

Na zaświadczeniu lekarskim informacją oznaczającą niezdolność przypadającą w okresie ciąży jest kod literowy B. Kodu B, na wniosek ubezpieczonej, lekarz nie umieszcza w zaświadczeniu lekarskim.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa podanie na zaświadczeniu lekarskim tego kodu jest informacją mającą wpływ na prawo do zasiłku chorobowego oraz na jego wysokość.

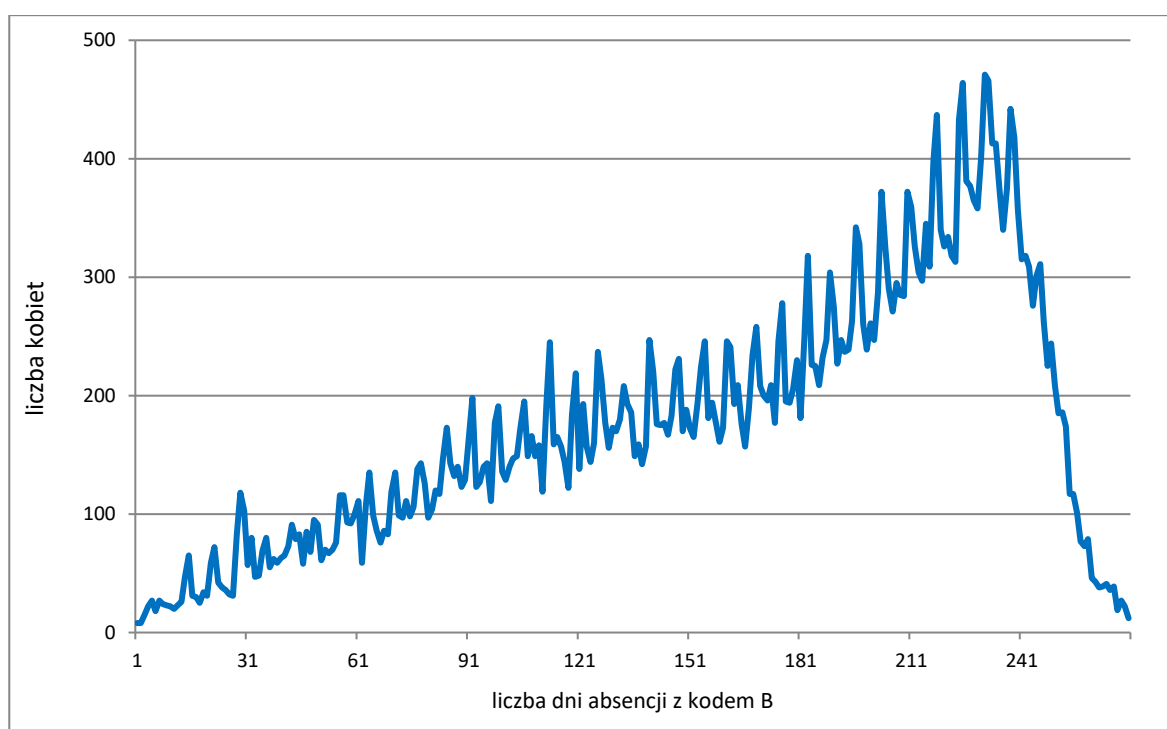
W 2022 r. liczba kobiet, które chociaż jeden dzień przebywały na zwolnieniu lekarskim oznaczonym kodem literowym „B” wyniosła 336,2 tys. (w 2021 r. – 366,7 tys.).

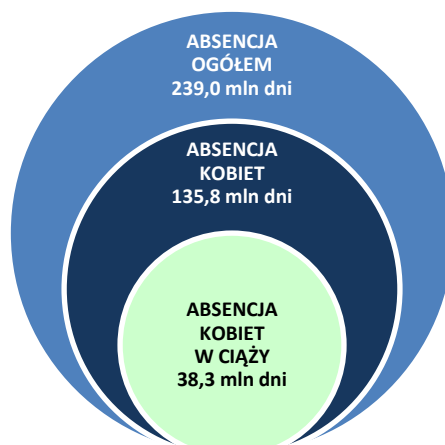
W celu określenia długości absencji chorobowej przypadającej w okresie ciąży – dla kobiet ubezpieczonych w ZUS, konieczne było przeprowadzenie badania.

Wybrano indywidualne dane kobiet, które **w IV kwartale 2022 r. rozpoczęły pobieranie podstawowego zasiłku macierzyńskiego**. Dla tych kobiet zliczono liczbę dni absencji z kodem B występującej w ciągu dziewięciu miesięcy przed rozpoczęciem pobierania zasiłku macierzyńskiego. Uzyskano następujące wyniki:

- odsetek kobiet, które w IV kwartale 2022 r. rozpoczęły pobieranie podstawowego zasiłku macierzyńskiego i które w ciągu dziewięciu miesięcy przed rozpoczęciem pobierania tego zasiłku były chociaż jeden dzień na zwolnieniu lekarskim z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży (kod B) **wyniósł 91,0%** (w 2021 r. – 90,7%);
- **2,4%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **nie dłużej niż 1 miesiąc** (w 2021 r. – 2,3%);
- **85,4%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **3 miesiące i dłużej** (w 2021 r. – 85,5%);
- **50,5%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **6 miesięcy i dłużej** (w 2021 r. – 52,4%);
- **9,1%** tych kobiet przebywało na zwolnieniu lekarskim z kodem B **8 miesięcy i dłużej** (w 2021 r. – 9,7%).

Rys. 7 Długość absencji chorobowej przypadającej w okresie ciąży (z kodem literowym „B”) – dla kobiet ubezpieczonych w ZUS

Rys. 8 Absencja chorobowa kobiet z tytułu choroby własnej ubezpieczonych w ZUS

Liczba zaświadczeń lekarskich wystawionych z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży kobietom ubezpieczonym w ZUS wyniosła 1,6 mln, zaś liczba dni absencji chorobowej – 38,3 mln dni. W porównaniu do 2021 r. liczba zaświadczeń wystawionych z tego tytułu spadła o 7,5%, a liczba dni absencji chorobowej o 8,2%. Absencja przypadająca w okresie ciąży stanowiła 28,2% liczby dni absencji chorobowej kobiet i 13,5% liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych kobietom. W 2021 r. wartości te wyniosły odpowiednio 30,5% i 15,7%.

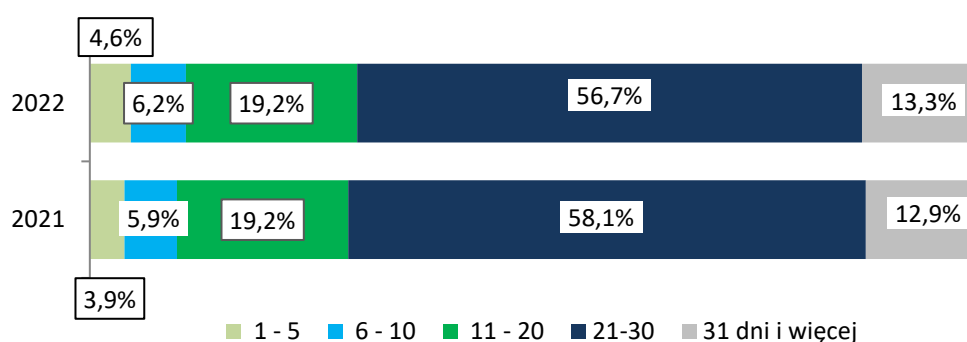
Tabl. 7 Struktura zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2022 r. z tytułu choroby własnej kobietom ubezpieczonym w ZUS według długości absencji chorobowej

Wyszczególnienie	Liczba zaświadczeń lekarskich	z tego: liczba zaświadczeń o orzeczonej długości absencji chorobowej w dniach:					
		1-5	w tym: 1 dzień	6-10	11-20	21-30	31 dni i więcej
		w odsetkach					
Ogółem	100,0	40,6	5,8	24,3	17,7	12,5	4,9
niezdolność do pracy kobiet	100,0	42,0	6,5	22,1	16,0	15,0	5,0
niezdolność przypadająca w okresie ciąży	100,0	4,6	1,0	6,2	19,2	56,7	13,3

W 2022 r. ponad połowa, tj. 56,7% zaświadczeń lekarskich z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży (z kodem „B”) została wystawiona na okres od 21 do 30 dni (w 2021 r. było to 58,1%). Na okres od 11 do 20 dni wystawiono 19,2% (w 2021 r. również 19,2%) ogółu zaświadczeń z tytułu ciąży. Zaświadczenia o długości absencji do 5 dni stanowiły tylko 4,6% (w 2021 r. – 3,9%) zaświadczeń z tytułu niezdolności przypadającej w okresie ciąży (w tym zaświadczenia jednodniowe – 1,0%).

Jak widać z danych zawartych w powyższej tabeli, zaświadczenia krótkie do 5 dni, a także od 6 do 10 dni, najczęściej wystawiano ubezpieczonym, których niezdolność do pracy nie ma związku z ciążą.

Rys. 9 Struktura liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych kobietom z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży w latach 2021-2022

Analizując liczbę dni absencji chorobowej według wieku zauważamy, że najwyższy odsetek dni absencji chorobowej przypadający w okresie ciąży odnotowano w grupie wiekowej między 30 a 34 rokiem życia – wyniósł on 36,7% oraz w grupie wiekowej 25-29 lat – 32,7% ogółu dni absencji chorobowej przypadającej w okresie ciąży. W przypadku absencji kobiet i ogółem (liczonej łącznie z absencją mężczyzn) największy odsetek liczby dni odnotowuje się dla wieku powyżej 50 roku życia.

Tabl. 8 Struktura dni absencji chorobowej w 2022 r. z tytułu choroby własnej ubezpieczonych w ZUS według wieku

Wiek ubezpieczonego	Ogółem	niezdolność do pracy kobiet	niezdolność do pracy przypadająca w okresie ciąży
Ogółem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,9	0,7	0,4
20-24	5,4	5,5	8,1
25-29	12,3	15,1	32,7
30-34	14,5	17,5	36,7
35-39	13,0	13,9	17,9
40-44	11,5	11,0	3,9
45-49	11,2	10,8	0,2
50 lat i więcej	31,3	25,5	0,0

Zwolnienia lekarskie wystawiane na czas niezdolności przypadającej w okresie ciąży dotyczą także wszystkich sytuacji i dolegliwości, które wymagają spoczynkowego trybu życia i unikania stresu u ciężarnej.

Absencję z tytułu niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży (zaświadczenia z kodem „B”) w 2022 r. powodowały najczęściej:

- ciąża, poród i połóg – 95,9% ogółu liczby dni absencji (36,8 mln dni absencji chorobowej),
- czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia – 3,4% (1,3 mln dni),
- choroby układu oddechowego – 0,2% (0,1 mln dni).

W rankingu jednostek chorobowych dominowały przede wszystkim:

- opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 81,6% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet niezdolnych do pracy w okresie ciąży (31,3 mln dni absencji), w 2021 r. było to 80,5%, tj. 33,6 mln dni absencji,
- krwawienia we wczesnym okresie ciąży (O20) – 5,4% (2,1 mln dni), w 2021 r. – 6,0%, tj. 2,5 mln dni,
- nadzór nad ciążą wysokiego ryzyka (Z35) – 2,3% (0,9 mln dni),
- cukrzyca w ciąży (O24) – 1,7% (0,7 mln dni),
- poród fałszywy (O47) – 1,2% (0,5 mln dni).

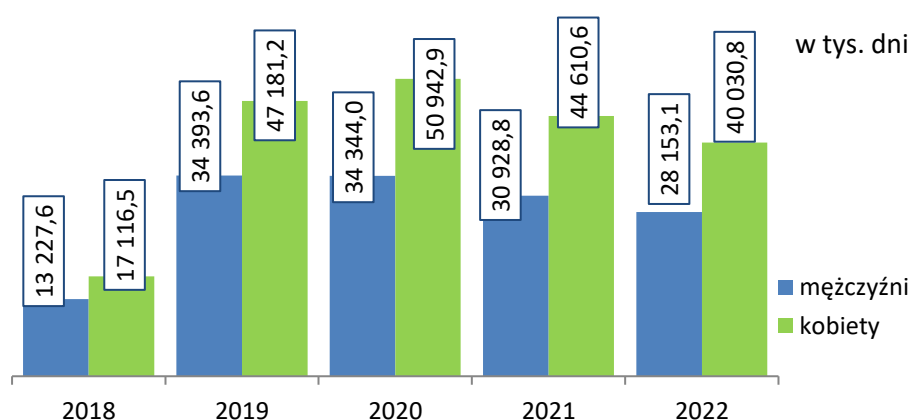
5. ZAŚWIADCZENIA LEKARSKIE Z KODEM LITEROWYM NIEZDOLNOŚCI DO PRACY „A”

System elektronicznych zwolnień lekarskich e-ZLA pomaga wyszukać numer statystyczny choroby z klasyfikacji ICD-10, a także podpowiada wystawiającemu zaświadczenie kod literowy powodu choroby A oznaczający niezdolność do pracy powstałą po przerwie nieprzekraczającej 60 dni spowodowaną tą samą chorobą, która była przyczyną niezdolności do pracy przed przerwą.

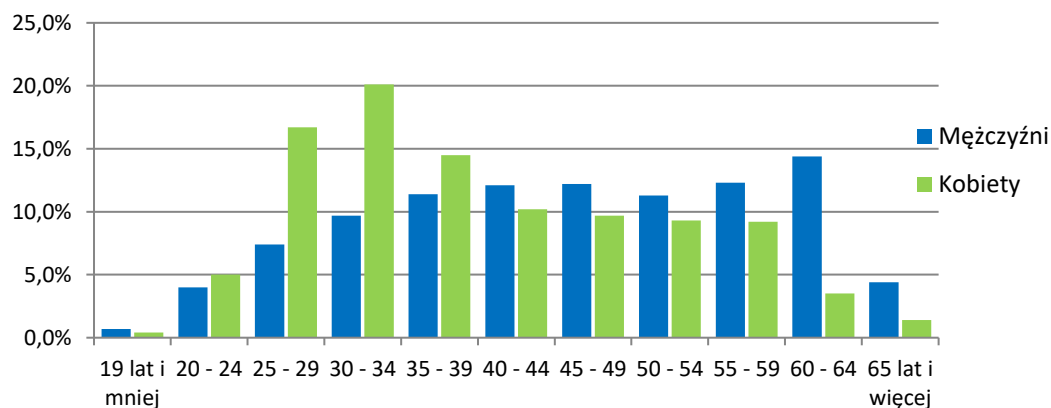
W 2022 r. wystawiono 4 104,0 tys. zaświadczeń lekarskich z kodem A (w 2021 r. było to 4 425,8 tys.). W porównaniu z 2021 r. nastąpił spadek o 7,3% liczby zaświadczeń z kodem A. Liczba dni absencji chorobowej z tych zaświadczeń w porównaniu z 2021 r. spadła o 9,7% i wyniosła 68 185,6 tys. dni.

W 2022 r. ponad połowa (56,3%, tj. 2 311,1 tys.) zaświadczeń lekarskich z kodem A zostało wystawionych kobietom. W porównaniu do 2021 r. odnotowujemy spadek liczby tych zaświadczeń o 6,9%. Liczba dni absencji z zaświadczeń wystawionych kobietom wyniosła 40 030,8 tys. dni (tj. 58,7% liczby dni ogółem z zaświadczeń z kodem A) i w porównaniu do 2021 r. zmalała o 10,3%.

Rys. 10 Liczba dni absencji chorobowej ubezpieczonych w ZUS na podstawie zaświadczeń lekarskich z kodem A w latach 2018 – 2022 według płci

Rys. 11 Struktura liczby dni absencji chorobowej w 2022 r. na podstawie zaświadczeń lekarskich według wieku i płci

Analizując liczbę dni absencji chorobowej, na podstawie zaświadczeń wystawionych z kodem A, pod kątem płci i wieku ubezpieczonych, zauważyć można, że w 2022 r. najwyższy odsetek liczby dni absencji (15,8%) dotyczył ubezpieczonych z grupy wiekowej 30-34 lata. W przypadku kobiet absencja w tej grupie wiekowej wyniosła 20,1%, natomiast w populacji mężczyzn najwyższy odsetek dni absencji (14,4%) dotyczył ubezpieczonych w wieku między 60 a 64 lata.

W grupie **mężczyzn**, którym zostało wystawione zaświadczenie z kodem A najdłuższą absencją powodowały:

- zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) – 5,6% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn (w 2021 r. – 6,4%),
- bóle grzbietu (M54) – 4,0% (w 2021 r. – 4,1%),
- inne choroby krążka międzykręgowego (M51) – 4,0% (w 2021 r. – 4,1%).

W rankingu tym znalazły się również jednostki chorobowe: *COVID-19 (U07.1)*, stanowiąc 0,4% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn z kodem A oraz *Zdrowie pacjenta po zakończeniu COVID-19 (U09)* z 0,5% udziałem w ogólnej liczbie dni mężczyzn z kodem A.

W populacji **kobiet**, którym zostało wystawione zaświadczenie z kodem A dominowały:

- opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 32,7% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet (kod A) (w 2021 r. było to 32,3%),
- reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 5,3% (w 2021 r. – 5,6%),
- epizod depresyjny (F32) – 3,3% (w 2021 r. – 3,5%).

W rankingu tym znalazły się również jednostki chorobowe: *COVID-19 (U07.1)*, stanowiąc 0,3% ogółu liczby dni absencji chorobowej kobiet z kodem A oraz *Zdrowie pacjenta po zakończeniu COVID-19 (U09)* z 0,4% udziałem w ogólnej liczbie dni kobiet z kodem A.

6. ZAŚWIADCZENIA LEKARSKIE Z KODEM LITEROWYM NIEZDOLNOŚCI DO PRACY „C”

W przypadku niezdolności do pracy objętej kodem literowym C, oznaczającym niezdolność do pracy spowodowaną nadużyciem alkoholu, wypełnienie przez lekarza odpowiedniego pola formularza zaświadczenia lekarskiego jest obowiązkowe.

Informacja ta skutkuje nie otrzymaniem świadczenia chorobowego za pierwsze 5 dni niezdolności do pracy.

W 2022 r. wydanych zostało 6,1 tys. zaświadczeń lekarskich z kodem C. Największy odsetek – 35,0% (tj. 2,1 tys. zaświadczeń) stanowiły zaświadczenia wydane na okres od 1-5 dni. W porównaniu z rokiem 2021 liczba zaświadczeń z kodem C wzrosła o 13,5%, zaś wydanych na okres od 1-5 dni o 20,0%.

Zaświadczenia z kodem C zostały wystawione na 63,4 tys. dni niezdolności do pracy (w 2021 r. – 58,3 tys. dni). Przeciętna długość zaświadczenia z kodem C w 2022 r. wyniosła 10,40 dnia i była krótsza w stosunku do 2021 r. o 0,5 dnia.

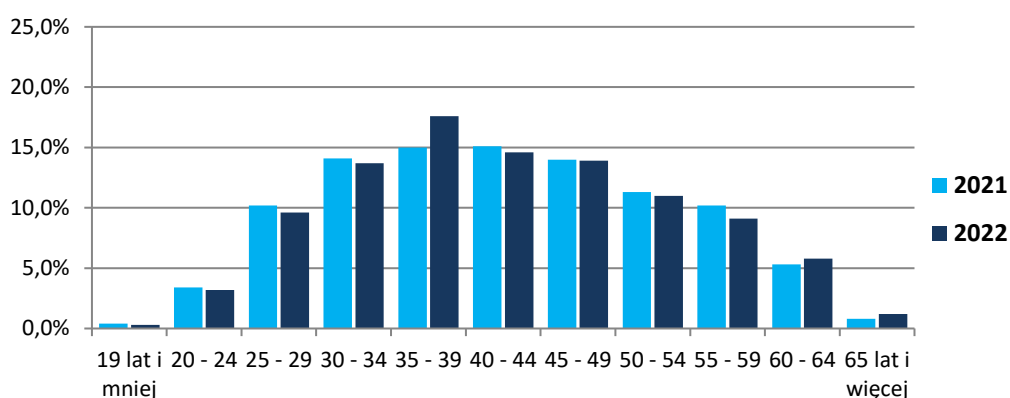
Ponad $\frac{3}{4}$ zaświadczeń lekarskich z kodem C wystawiono mężczyznom. W porównaniu do 2021 r. liczba ta wzrosła o 13,3%.

Tabl. 9 Struktura zaświadczeń lekarskich z kodem C wystawionych w 2022 r. z tytułu choroby własnej osobom ubezpieczonym w ZUS według długości zaświadczenia lekarskiego i płci

Wyszczególnienie	Liczba zaświadczeń lekarskich Ogółem	z tego: liczba zaświadczeń o orzeczonej długości absencji chorobowej w dniach:						
		1-5	w tym: 1 dzień	6-10	11-20	21 -30	31-33	34 i więcej
		w odsetkach						
Ogółem	100,0	35,0	5,9	27,1	26,7	7,4	1,1	2,7
Mężczyźni	100,0	35,1	5,7	28,8	27,9	5,0	0,8	2,4
Kobiety	100,0	34,5	6,8	21,7	22,9	15,3	2,2	3,4

W 2022 r. wśród zaświadczeń z kodem C największy odsetek stanowiły osoby pomiędzy 30 a 49 rokiem życia (60,9%). Przy czym najczęściej zaświadczenia lekarskie wystawiano mężczyznom w wieku pomiędzy 35 a 39 rokiem życia (17,7%), natomiast kobietom w wieku 30-34 lata (17,4%).

Rys. 12 Struktura liczby dni absencji chorobowej w latach 2021-2022 z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej nadużyciem alkoholu według wieku

Standardowymi chorobami związanymi z nadużywaniem alkoholu są zaburzenia psychiczne, marskość wątroby, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy. Równie często spotykane są problemy związane z układem krążenia, takie jak powiększenie i niewydolność serca (stłuszczenie mięśnia sercowego), czy też z układem oddechowym (obniżona odporność na zakażenia wirusowe) np. zapalenie płuc.

I takie też jednostki chorobowe występują w zaświadczeniach lekarskich z kodem C wystawionych **mężczyznom**. Na 4,6 tys. zaświadczeń - 69,7% stanowiły zaświadczenia z tytułu *Zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych użyciem alkoholu (F10)* (w 2021 r. – było to 68,7%), 4,6% z tytułu *Efektu toksycznego alkoholu (T51)* (w 2021 r. – było to 5,0%), 1,6% – *Alkoholowej choroby wątroby (K70)* (w 2021 r. – było to 1,7%), 1,5% – *Zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych naprzemiennym przyjmowaniem środków wymienionych w F10-F18 i innych środków psychoaktywnych (F19)*, 1,4% – *Otwartej rany głowy (S01)*. W sumie zaświadczenia związane z wymienionymi chorobami wystawiono łącznie na 33,3 tys. dni.

W przypadku **kobiet** na 1,5 tys. zaświadczeń wystawionych z kodem C – 33,8% stanowiły zaświadczenia z tytułu *Zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych użyciem alkoholu (F10)* (w 2021 r. było to 30,5%), 17,0% – z tytułu *Opieki położniczej z powodu stanów*

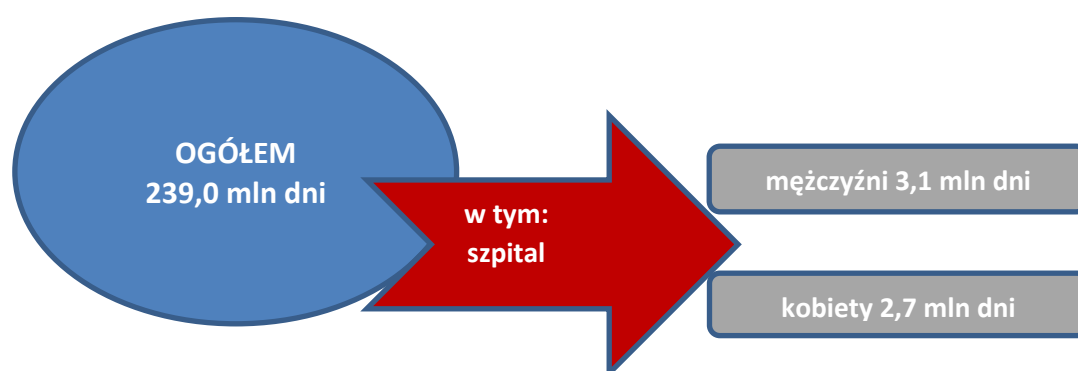
związanych głównie z ciężką (O26) (w 2021 r. – 18,4%), 3,9% – Ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06), 3,4% – Ostrego zapalenia nosa i gardła (J00), 2,5% – Efektu toksycznego alkoholu (T51). Liczba dni absencji chorobowej dla tych jednostek chorobowych wyniosła łącznie 10,9 tys. dni.

7. ABSENCJA CHOROBY SZPITALNA Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ UBEZPIECZONYCH W ZUS

W 2022 r. liczba dni absencji chorobowej związana z pobytem w szpitalu osób ubezpieczonych w ZUS stanowiła 2,4% liczby dni absencji chorobowej ogółem i wyniosła 5 751,5 tys. dni. W porównaniu z 2021 r. była wyższa o 5,8%. W 2022 r. wystawiono 1 227,0 tys. zaświadczeń lekarskich związanych z pobytem w szpitalu, co stanowiło 5,6% ogółu zaświadczeń. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba tych zaświadczeń wzrosła o 14,9%. Przeciętna długość niezdolności do pracy przypadająca na czas pobytu w szpitalu wyniosła w 2022 r. 4,69 dnia (w 2021 r. 5,09 dnia). Największy wzrost szpitalnej liczby zaświadczeń lekarskich w porównaniu do roku ubiegłego obserwujemy m.in. w przypadku zaświadczeń wystawionych z tytułu *Przepukliny pachwinowej (K40)* – o 22,8% w stosunku do 2021 r., *Innych schorzeń nosa i zatok przynosowych (J34)* – o 22,0% oraz *Wewnętrzznego uszkodzenia stawu kolanowego (M23)* – o 21,6%.

Jak wynika z analizy zaświadczeń, to mężczyźni przebywali w szpitalu dłużej niż kobiety. Szpitalna absencja mężczyzn wyniosła 3 082,9 tys. dni (tj. 53,6% ogółu liczby dni absencji szpitalnej), zaś kobiet 2 668,1 tys. dni. Natomiast w przypadku zaświadczeń lekarskich proporcje te są odwrócone, kobietom wystawiono 647,4 tys. zaświadczeń lekarskich (tj. 52,8% ogółu liczby szpitalnych zaświadczeń lekarskich), mężczyznom – 579,6 tys. zaświadczeń.

Rys. 13 Absencja chorobowa szpitalna z tytułu choroby własnej w 2022 r.

Absencja chorobowa **kobiet** w związku z pobytem w szpitalu najczęściej spowodowana była *Mięśniakiem gładkokomórkowym macicy (D25)* – 94,4 tys. dni pobytu w szpitalu, *Kamicą żółciową (K80)* – 79,2 tys. dni, *Opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* – 63,3 tys. dni, *Zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi użyciem alkoholu (F10)* – 59,7 tys. dni. Natomiast pobyt w szpitalu **mężczyzn** najczęściej powodowały *Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (F10)* – 309,4 tys. dni, *Przepuklina pachwinowa (K40)* – 76,5 tys. dni, *Ostry zawał serca (I21)* – 72,3 tys. dni, *Przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25)* – 58,1 tys. dni.

8. ABSENCJA CHOROBOWA Z TYTUŁU CHOROBY WŁASNEJ COVID-19

W **2022 r.** zarejestrowano 582,5 tys. zaświadczeń lekarskich wystawionych z tytułu jednostki chorobowej *COVID-19 (U07.1)* na łączną liczbę 3 650,9 tys. dni absencji chorobowej. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba wystawionych z tego tytułu zaświadczeń lekarskich wzrosła o 10,3%, natomiast liczba dni absencji chorobowej zmalała o 14,0%.

Tabl. 10 Absencja chorobowa z tytułu choroby własnej COVID-19 w 2022 r.

Wyszczególnienie	Liczba dni absencji chorobowej		Liczba zaświadczeń lekarskich	
	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS	Ogółem	w tym: ubezpieczeni w ZUS
	w tys.			
I-XII 2022	3 650,9	3 438,2	582,5	559,5
I	504,0	448,8	81,4	76,2
II	422,2	376,3	74,5	69,4
III	238,6	220,8	43,4	41,4
IV	163,1	155,9	25,7	24,9
V	54,3	52,0	8,4	8,2
VI	47,3	45,4	7,4	7,2
VII	324,5	312,3	49,8	48,4
VIII	658,3	632,1	99,9	96,8
IX	756,9	731,3	116,1	113,1
X	304,8	293,7	48,3	47,0
XI	77,9	74,7	12,3	11,9
XII	98,9	94,9	15,3	14,9

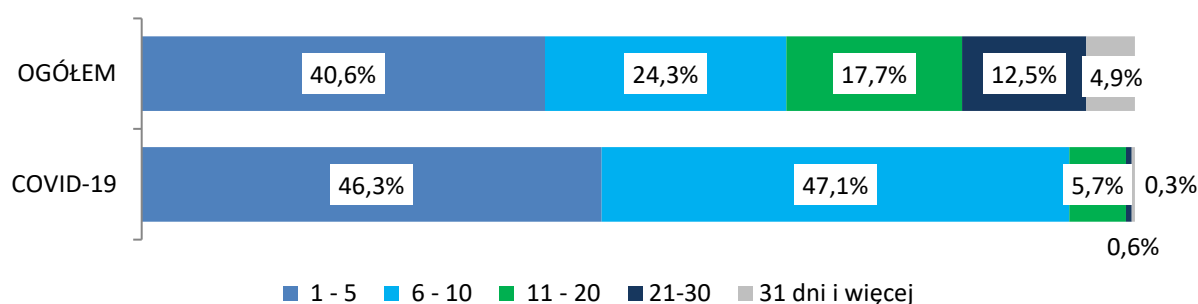
Najwięcej zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej *COVID-19 (U07.1)* zostało wystawionych we wrześniu 2022 r. Liczba ta wyniosła 116,1 tys. zaświadczeń, co stanowiło 19,9% wszystkich zaświadczeń wystawionych w 2022 r. z tytułu *COVID-19*. Kolejną falę wzrostu absencji chorobowej z tego tytułu odnotowano w sierpniu – 17,2% zaświadczeń lekarskich oraz 18,0% dni absencji.

Zaświadczenia lekarskie z tytułu *COVID-19 (U07.1)* najczęściej wystawiane były w woj. mazowieckim (17,9% wszystkich zaświadczeń wystawionych z tego tytułu), w woj. śląskim (11,3%), w woj. dolnośląskim (10,2%) oraz w woj. wielkopolskim (9,2%). Tak prezentował się rozkład terytorialny liczby zaświadczeń lekarskich przez większość miesięcy 2022 roku. W czerwcu 2022 r. wzrósł udział zaświadczeń lekarskich z tytułu *COVID-19 (U07.1)* wystawionych w woj. mazowieckim – wystawiono tam 2,1 tys. co stanowiło 28,3% wszystkich zaświadczeń wystawionych z tego tytułu w tym miesiącu.

W 2022 r. ponad połowę (tj. 57,2%) zaświadczeń z tytułu *COVID-19 (U07.1)* wystawiono kobietom (w 2021 r. było to 49,6%). W przypadku liczby dni absencji chorobowej udział ten wyniósł 55,8% (w 2021 r. – 45,4%).

W 2022 r. zaświadczenia lekarskie z tytułu *COVID-19 (U07.1)* najczęściej wystawiano na okres od 1 do 5 dni niezdolności do pracy. Stanowiły one 46,3% wszystkich zaświadczeń, w tym 5,0% stanowiły zaświadczenia jednodniowe. Na okres od 6 do 10 dni wystawiono 47,1% zaświadczeń lekarskich z tytułu *COVID-19*. Zaświadczenia wystawione na okres od 11 do 20 dni to 5,7% zaświadczeń. Powyżej 20 dni wystawiono 1,0% zaświadczeń lekarskich. W porównaniu z 2021 r. znacznie wzrosła – o 13,6 pkt procentowych – liczba zaświadczeń od 6 do 10 dni niezdolności do pracy. Zmniejszyła się natomiast liczba zaświadczeń wystawionych na okres od 11 do 20 dni – o 8,4 pkt procentowego.

Rys. 14 Struktura liczby zaświadczeń lekarskich wystawionych w 2022 r. z tytułu COVID-19 według orzeczonej długości absencji chorobowej

W 2022 r., w porównaniu z rokiem ubiegłym, nastąpiła zmiana rozkładu wieku wśród osób, którym wystawiono zaświadczenie lekarskie z tytułu *COVID-19 (U07.1)*.

W analizowanym okresie najwyższą absencją chorobową z tytułu *COVID-19 (U07.1)* odnotowano w przypadku ubezpieczonych między 40 a 44 rokiem życia – 13,4% dni absencji chorobowej. W przypadku mężczyzn najwyższa absencja chorobowa wystąpiła w przedziale wiekowym 35-39 lat, stanowiąc 13,9% dni absencji mężczyzn. Wśród kobiet najdłuższą absencją chorobową odnotowano w odniesieniu do ubezpieczonych w wieku 45-49 lat, odsetek liczby dni wyniósł 14,7%.

Absencja chorobowa osób w wieku powyżej 60 roku życia stanowiła 9,7% dni absencji. W porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy to udział absencji tej grupy wiekowej stanowił 15,4% dni absencji chorobowe, był to znaczny spadek.

Tabl. 11 Struktura dni absencji chorobowej w 2022 r. z tytułu COVID-19 według wieku i płci

Wiek ubezpieczonego	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,6	0,8	0,5
20-24	4,8	5,5	4,2
25-29	9,9	10,7	9,2
30-34	11,5	13,0	10,4
35-39	13,1	13,9	12,5
40-44	13,4	12,8	13,9
45-49	13,3	11,5	14,7
50-54	12,3	10,1	14,0
55-59	11,4	9,3	13,1
60 lat i więcej	9,7	12,4	7,5

9. WPŁYW PANDEMII COVID-19 NA ZWIĘKSZONE ZACHOROWANIA NA CHOROBY PSYCHICZNE I ZABURZENIA ZACHOWANIA

Przed pandemią COVID-19 na depresję chorowało 1,5 mln Polaków, a obecnie liczba ta się podwoiła. Ciągła niepewność, niepokój, poczucie zagrożenia związane z rozprzestrzenianiem się epidemii, przebywanie na kwarantannie, utrata pracy, ciężko przechodzona choroba lub utrata

bliskiej osoby – to czynniki, z których mógł wynikać obserwowany w 2020 r. wzrost zachorowalności na choroby psychiczne, w tym depresję.

W 2021 r., w porównaniu z 2020 r., nastąpił spadek absencji chorobowej spowodowanej zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania w liczbie zaświadczeń lekarskich o 7,7%, a w liczbie dni absencji o 8,9%. W 2022 r. obserwujemy dalszy spadek absencji z tego tytułu. W porównaniu z 2021 r. wydano o 3,5% mniej zaświadczeń lekarskich, tj. o 1,3 mln, a liczba dni niezdolności do pracy była niższa o 4,4%, tj. o 23,8 mln. Niewielki wzrost liczby dni absencji, w stosunku do analogicznego okresu 2021 r., odnotowujemy w sierpniu (o 1,5%), w październiku i listopadzie (o 1,1%). Najwięcej – 120,3 tys. zaświadczeń lekarskich wystawiono w marcu 2022 r., co stanowiło 9,3% wszystkich wystawionych tego tytułu, na łączną liczbę 2 183,1 tys. dni.

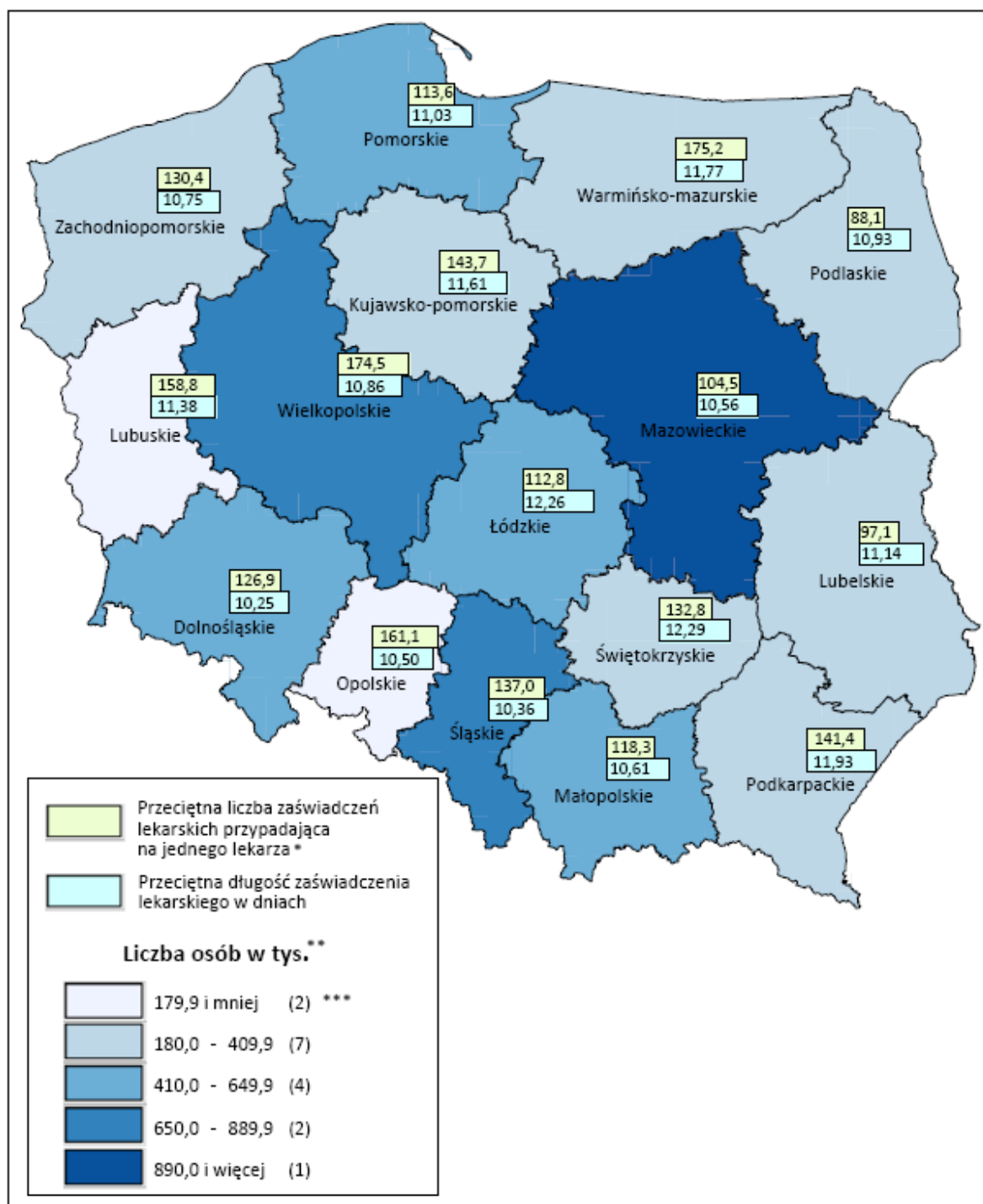
Spośród jednostek chorobowych z grupy zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania najwięcej zaświadczeń lekarskich wystawianych było w 2022 r. w związku z *Epizodem depresyjnym (F32)* – 18,0%, w związku z *Zaburzeniami depresyjnymi nawracającymi (F33)* – 8,9%, z *Innymi zaburzeniami lękowymi (F41)* – 16,9% oraz z *Reakcją na ciężki stres i zaburzeniami adaptacyjnymi (F43)* – 32,9%. W poprzednich latach 2020–2021 udział zaświadczeń lekarskich wystawionych z tytułu wymienionych jednostek chorobowych utrzymywał się na zbliżonym poziomie, przy czym ich liczba była wyższa o 5-9%.

10. LEKARZE UPOWAŻNIENI DO WYSTAWIANIA ZAŚWIADCZEŃ LEKARSKICH

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. 170,9 tys. lekarzy było upoważnionych do wystawiania zaświadczeń lekarskich. Najwyższy odsetek lekarzy zarejestrowano w Oddziale ZUS Warszawa II – 13,3% ogółu upoważnionych lekarzy, w Oddziale Łódź I – 6,5%, w Oddziale Poznań I – 6,1%, w Oddziale w Krakowie – 5,7%, w Oddziale w Gdańsku 5,6% oraz w Oddziale we Wrocławiu – 5,4%.

Przeciętna liczba zaświadczeń lekarskich przypadająca na jednego lekarza wyniosła 127,7 zaświadczenia. Największą przeciętną liczbę zaświadczeń przypadającą na 1 lekarza odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim – 175,2 zaświadczeń, które wystawione zostały przeciętnie na 11,77 dnia. Liczba osób, którym w tym województwie wystawiono przynajmniej jedno zaświadczenie z tytułu choroby własnej w 2022 r. wyniosła 231,5 tys.

Rys. 14 Absencji chorobowa z tytułu choroby własnej osób ubezpieczonych w ZUS, którym w 2022 r. wystawiono zaświadczenie lekarskie według województw

W województwie wielkopolskim przeciętnie 1 lekarz wystawił 174,5 zaświadczeń, zaś przeciętna długość tych zaświadczeń wyniosła 10,86 dnia. Przynajmniej jedno zaświadczenie z tytułu choroby własnej wystawione zostało dla 720,6 tys. ubezpieczonych.

Najmniej przeciętnie zaświadczeń przypadało na 1 lekarza w województwie podlaskim – 88,1 zaświadczenia, a ich przeciętna orzeczona długość wyniosła 10,93 dnia. Zaświadczenia te zostały wydane dla 183,3 tys. ubezpieczonych.

Największą liczbę ubezpieczonych, którym wydano przynajmniej jedno zaświadczenie lekarskie odnotowano w województwie mazowieckim – 1 046,9 tys. ubezpieczonych i w województwie śląskim – 885,3 tys. ubezpieczonych. Przeciętne długości zaświadczeń w tych województwach wyniosły odpowiednio 10,56 dnia i 10,36 dnia. Natomiast przeciętna liczba zaświadczeń wystawiona przez jednego lekarza zdecydowanie wyższa była w województwie śląskim – 137 zaświadczeń, a w województwie mazowieckim – 104,5 zaświadczenia.

11. WYPŁATA ZASIŁKÓW Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Wydatki na absencję chorobową ogółem w 2022 roku wyniosły 25 487,8 mln zł (wzrost o 3,9% w stosunku do poprzedniego roku), z tego na zasiłki chorobowe finansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wydatkowano 14 582,0 mln zł (tj. o 1,3% mniej niż w 2021 r.), a na wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy finansowane ze środków zakładów pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 10 905,7 mln zł (wzrost o 11,9%). Wydatki na absencję chorobową w analizowanym okresie FUS pokrywał w 57,2%, w pozostałym zakresie wydatki ponosili pracodawcy i FGŚP. W porównaniu do 2021 roku nastąpił spadek o 3 punkty procentowe udziału zasiłków finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wydatkach na absencję ogółem (na rzecz wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy finansowanych ze środków zakładów pracy).

Najwyższą kwotę wydatków związanych z absencją chorobową ogółem odnotowano w marcu 2022 r. Wydatki te stanowiły 9,9% ogółu wydatków poniesionych w 2022 roku na absencję chorobową i w porównaniu do marca 2021 r. wzrosły o 25,2%.

Tabl. 12 Wydatki na absencję chorobową

Wyszczególnienie	2021	2022
	kwota wypłat w mln zł	
Absencja chorobowa ogółem, z tego:	24 527,0	25 487,8
Wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy finansowane ze środków zakładów pracy i FGŚP	9 750,2	10 905,7
Zasiłki chorobowe finansowane z FUS	14 776,8	14 582,0

W 2022 roku na zasiłki i świadczenia krótkoterminowe z FUS wydatkowano 27 806,6 mln zł (o 0,1% mniej niż w poprzednim roku, w którym wydatki te wyniosły 27 838,8 mln zł).

Przeciętna dzienna wysokość zasiłku chorobowego finansowanego z FUS wypłaconego w 2022 roku wyniosła 103,44 zł i była wyższa o 7,9% w stosunku do poprzedniego roku, a przeciętna dzienna wysokość zasiłku macierzyńskiego wyniosła 102,43 zł i była wyższa o 7,6% w stosunku do poprzedniego roku.

W porównaniu do 2021 roku zmalały wydatki na zasiłki opiekuńcze o 13,3% – w 2022 roku wyniosły one 1 499,0 mln zł (w 2021 roku – 1 728,8 mln zł). Przeciętna dzienna wysokość zasiłku opiekuńczego wyniosła 108,41 zł i była wyższa o 15,3% w stosunku do poprzedniego roku.

Fundusz chorobowy

Wydatki na świadczenia pieniężne z funduszu chorobowego w 2022 roku wyniosły 26 872,0 mln zł (o 0,6% mniej niż w 2021 roku, w którym wydatki te wyniosły 27 039,4 mln zł).

Wśród świadczeń pieniężnych finansowanych z funduszu chorobowego największy odsetek stanowią wydatki na zasiłki chorobowe. W 2022 roku wydatki na zasiłki chorobowe wyniosły 13 886,9 mln zł, co stanowiło 51,7% wszystkich wydatków na świadczenia pieniężne z funduszu chorobowego. Wydatki na zasiłki macierzyńskie wyniosły 9 131,1 mln zł, co stanowiło 34,0% wydatków, natomiast na zasiłki opiekuńcze 1 499,0 mln zł, co stanowiło 5,6% wydatków. Dla porównania – w 2021 roku kwota wypłaconych zasiłków chorobowych wyniosła 14 112,5 mln zł i stanowiła 52,2% wydatków, zasiłków macierzyńskich 9 023,0 mln zł i stanowiła 33,4% wydatków, a zasiłków opiekuńczych 1 728,8 mln zł i stanowiła 6,4% wydatków.

Tabl. 13 Fundusz chorobowy

Wyszczególnienie	2021	2022
	w mln zł	
Przypis składek ^{1/}	18 067,1	20 604,8
Wydatki / koszty ogółem ^{2/3/}	27 351,8	27 355,0
Wydatki na świadczenia pieniężne ^{4/}	27 039,4	26 872,0
w tym:		
zasiłki chorobowe	14 112,5	13 886,9
zasiłki macierzyńskie	9 023,0	9 131,1
zasiłki opiekuńcze	1 728,8	1 499,0
<i>Relacja przypisu składek do wydatków na świadczenia pieniężne</i>	<i>66,8</i>	<i>76,7</i>

^{1/} Składki należne, czyli te, które powinny być wpłacone przez płatnika w danym okresie sprawozdawczym.

^{2/} Bez wydatków na wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy finansowanych z funduszy zakładów pracy i FGŚP.

^{3/} Łącznie z odpisem na działalność ZUS oraz wynagrodzeniami dla płatników składek.

^{4/} Łącznie z kwotą odsetek.

Jak już wcześniej wspomniano, wydatki na zasiłki opiekuńcze w 2022 roku w porównaniu do 2021 roku zmniejszyły się ponad 13%. Najwyższe koszty związane z wypłatą zasiłków opiekuńczych odnotowano w styczniu 2022 r. Wydatki te stanowiły 11,3% ogółu wydatków poniesionych w 2022 roku w związku z wypłatą zasiłków opiekuńczych i w porównaniu do stycznia 2021 r. spadły o 10,5%.

Przypis składek na fundusz chorobowy w 2022 roku wyniósł 20 604,8 mln zł (wzrost o ponad 14% w stosunku do poprzedniego roku, w którym kwota przypisu wyniosła 18 067,1 mln zł), a stopień pokrycia wydatków na świadczenia pieniężne z funduszu chorobowego kwotą przypisu składek wyniósł 76,7% (w 2021 roku – 66,8%).

12. PODSUMOWANIE

W 2022 r. odnotowano wzrost liczby dni absencji chorobowej o 2,2% przy wzroście liczby zaświadczeń lekarskich o 9,7%. Osobom ubezpieczonym w ZUS wystawiono ogółem 25,2 mln zaświadczeń lekarskich na liczbę 253,2 mln dni. Z tytułu choroby własnej wystawiono 21,8 mln zaświadczeń, a liczba dni z tych zaświadczeń wyniosła 239,0 mln dni absencji chorobowej.

Najwięcej zaświadczeń lekarskich z tytułu choroby własnej zostało wystawionych w grudniu 2022 r. – 2,7 mln zaświadczeń, co stanowiło 11,3% ogółu zaświadczeń wystawionych z tytułu choroby własnej w 2022 r. W porównaniu do miesiąca poprzedniego oznacza to wzrost o 34,8%. Duża liczba zaświadczeń lekarskich została wystawiona także w marcu i we wrześniu, kiedy to z tytułu choroby własnej wydano po 2,1 mln zaświadczeń w każdym z tych miesięcy.

Od lat wyraźnie utrzymuje się przewaga absencji kobiet. Odsetek zaświadczeń wydanych kobietom oscyluje na poziomie ok. 55% ogółu wystawionych zaświadczeń. W 2022 r. stanowił 55,5%, a w latach poprzednich: 54,8% w 2021 r., 55,3% w 2020 r. W 2022 r. absencja chorobowa kobiet poświadczona zaświadczeniem lekarskim wyniosła 135,8 mln dni.

W porównaniu z 2021 r. wyraźnie zwiększył się udział zwolnień wystawianych na okres od 1 do 5 dni (z 36,1% do 40,6%, w tym zaświadczeń jednodniowych z 5,4% do 5,8%). Nieznacznie wzrósł również odsetek zwolnień o długości od 6 do 10 dni – z 24,0% do 24,3%. Zmalał natomiast udział zaświadczeń o długości absencji od 11 do 30 dni – z 34,6% do 30,2%.

Podobnie jak w roku poprzednim, najdłużej na zwolnieniu przebywali ubezpieczeni w wieku pomiędzy 30 a 39 rokiem życia – 27,5% liczby dni absencji chorobowej. Blisko 24% dni absencji chorobowej wykorzystali mężczyźni w wieku między 40 a 49 rokiem życia, a ponad 22% mężczyźni między 30 a 39 rokiem życia. W populacji kobiet ponad 31% liczby dni zostało wykorzystanych przez ubezpieczone w wieku między 30 a 39 rokiem życia.

Niezdolność do pracy powodująca absencję chorobową w 2022 r. najczęściej wiązała się z chorobami układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej – 39,1 mln dni absencji, ciążą, porodem i połogiem – 37,5 mln dni absencji, chorobami układu oddechowego – 34,0 mln dni, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 31,7 mln dni, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 23,8 mln dni. W zależności od płci wpływ na niezdolność do pracy i jej długość miały odmienne jednostki chorobowe. Także absencja związana z pobytem w szpitalu miała różne podłoże chorobowe w zależności od płci. U kobiet związana była najczęściej z *Mięśniakiem gładkokomórkowym macicy (D25)* – 94,4 tys. dni, *Kamicą żółciową (K80)* – 79,2 tys. dni, *Opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)* – 63,3 tys. dni. U mężczyzn pobyt w szpitalu był spowodowany *Zaburzeniami*

psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi użyciem alkoholu (F10) – 309,4 tys. dni, Przepukliną pachwinową (K40) – 76,5 tys. dni, Ostрым zawałem serca (I21) – 72,3 tys. dni.

Od lat rosną wydatki na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy. W 2022 r. na absencję chorobową ogółem wydatkowano 25 487,8 mln zł. Wydatki na absencję chorobową w tym okresie Fundusz Ubezpieczeń Społecznych pokrywał w 57,2%, w pozostałym zakresie wydatki ponosili pracodawcy i FGŚP.

W porównaniu z rokiem poprzednim stopień pokrycia wydatków na świadczenia pieniężne z funduszu chorobowego kwotą przypisu składek był wyższy o 9,9 punktu procentowego i wyniósł 76,7% (w 2021 r. wynosił 66,8%).

Opracowały:

Agnieszka Sikora

Ewa Karczewicz

Akceptowała:

Hanna Zalewska

Uwaga: Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych tabelach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”